SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS
PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā 2026. gada 2. novembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneses Jautrīte Briede un Veronika Krūmiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja Senāta pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 199/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam un 92. panta pirmajam teikumam.

2. Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punktā noteikts:

"93. Grozījumi šā likuma 360. panta pirmajā daļā piemērojami lietās, kurās nolēmumi taisīti no 2026. gada 1. janvāra. Trešajai personai, kas ir labticīga mantas ieguvēja, ir tiesības vērsties Augstākajā tiesā līdz 2026. gada 1. jūlijam ar pieteikumu izskatīt jautājumu daļā par noziedzīgi iegūtas mantas piederību. Augstākā tiesa pieteikumu izskata šā likuma 660. un 661. pantā noteiktajā kārtībā."

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.[1] panta pirmās daļas 1. punktu tiesa vēršas Satversmes tiesā, ja tā, izskatot krimināllietu, uzskata, ka norma, kas būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai (aktam).

Aizskartās mantas īpašnieki kriminālprocesā Nr. 11517000720 vērsās Senātā ar pieteikumu par noziedzīgi iegūtas mantas piederību. Pieteikums iesniegts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punktu. Tādējādi minētā Kriminālprocesa likuma norma ir piemērojama šajā kriminālprocesā.

Senāts uzskata, ka Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punkts pārkāpj Satversmes 1. pantā ietverto varas dalīšanas principu, jo būtībā ir vērsts uz spēkā esoša tiesas nolēmuma pārskatīšanu konkrētā lietā. Tāpat šī tiesību norma neatbilstot Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, jo paredzot atkāpi no *res judicata* principa, to nepamatojot ar pārliecinošiem un būtiskiem apstākļiem. Konkrētajā gadījumā arī neesot iespējama tāda minētās tiesību normas interpretācija vai tālākveidošana, kas nodrošinātu Satversmei atbilstoša rezultāta sasniegšanu.

Līdz ar to pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot tam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

4. Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punkta iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam un 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.[1] pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu "Par Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 93. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 92. panta pirmajam teikumam" pēc Senāta pieteikuma (pieteikums Nr. 199/2026).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2027. gada 4. janvārim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa